

Myllans mästare

Beräknad tidsåtgång: 2 timmar + korta skötselinsatser under 3 veckor

Material: Spade för att hämta jord, jord av olika slag, glasrör 2-3 cm diameter och cirka 30 cm långt, 3 likartade lådor, Daggmaskar, anteckningsmaterial, kompostmaterial

Genomförande

1. Samla jord från åker där man ser både mull och mineraljord. Låt eleverna beskriva allt tänkbart innehåll i jorden; växtdelar, svamptrådar, smådjur, andra levande varelser, mineraler. Strö ut jorden på ett ljus underlag så syns innehållet bäst. Sortera i biologiskt material och icke biologiskt material. Använd gärna lupp eller mikroskop.

2. Placera jord av olika slag (lerjord, mull, mineraljord, sand, grus) i glasrör. Packa jorden lika hårt i rören. Håll i lika mycket i vatten i varje rör och ta tid på hur lång tid det tar för vattnet att rinna genom röret.

Hur lång tid tar det? Hur mycket vatten stannar kvar i röret av allt som hölls i?

I vilket rör rinner vattnet fortast genom? I vilket rör stannar mest vatten kvar?

Vad beror skillnaderna på?

3. Placera jord av samma typ i tre likadana lådor. En behållare ska vara av nolltest där ingenting sker. Den andra lådan får 5 – 10 daggmaskar och kompostmaterial. Den tredje lådan får kompostmaterial men inga maskar

Tillför dagligen lite vatten till varje låda. Försiktigt gärna med stril från vattenkanna.

Be eleverna före starten att notera vad de tror kommer att hända i de tre lådorna.

Låt experimentet pågå i cirka tre veckor. Man kan ha ett papper liggande som dagbok och notera förändringar efter hand.

Vid slutet av tredje veckan kan man försiktigt hålla ut jorden ut de tre lådorna var för sig på ljus underlag och göra jämförelser med "nolltestlådan". Vilka skillnader kan man konstatera? Diskutera i smågrupper och senare i hela klassen. När experimenten är slut lämnas jorden tillbaka till naturen.

4. Under den tid experimenten pågår kan man göra detaljstudier på daggmask – utan att skada den. Hur rör den sig? Vad är bak och fram? Vilken funktion har gördeln? Kan man höra hur den rör sig till exempel på ett papper?